

ע"פ 7549/15 - אלירן פחימה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייט

ע"פ 7549/15

לפני:

כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופט מ' מזוז

המערער:

אלירן פחימה

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
מיום 24.9.2015 בת"פ 17346-03-12 (ניתן ע"י כב'
השופט א' אינפלד)

תאריך הישיבה:

א' בשבט התשע"ו (11.1.2016)

בשם המערער:

עו"ד אבישור רון

בשם המשיבה:
פסק-דין

עו"ד תומר סגלוביץ

השופט מ' מזוז:

1. ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט א' אינפלד) מיום 24.9.2015 בת"פ 17346-03-12.

תמצית הליכים קודמים

2. נגד המערער ונאשם נוסף, רודי חייט (להלן: רודי), הוגש כתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, המייחס למערער עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק), וכן - יחד עם רודי - גם עבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 382(א) לחוק. ובנוסף, הואשם רודי בעבירה של אימים לפי סעיף 192 לחוק. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לענין העונש.

3. האירועים מושא כתב האישום התרחשו, לפי עובדות כתב האישום, בתחנת דלק באילת ביום 5.3.2012 בשעות אחר הצהריים. במועד האמור הגיעו המערער, רודי ואדם נוסף שהיה איתם (להלן: אבריאלי) במשאית לתחנת הדלק. אבריאלי טיפל בתידלוק המשאית ואילו המערער ורודי נכנסו לחנות שבתחנת הדלק. באותה עת הגיעו לתחנת הדלק עם משאיותיהם גם המתלוננים - סלמאן ונאיי (להלן: מתלונן 1 ו- מתלונן 2, בהתאמה). בין המתלוננים לבין המערער וחבריו לא הייתה היכרות מוקדמת. תחילת האירועים הייתה בחנות בעת ששהו בה המערער ורודי וכן המתלונן 2. המערער ורודי הקניטו והעירו הערות מעליבות כלפי המתלונן 2, בעודם ממתינים בתור לקופה בחנות, והחלו חילופי דברים. המערער, ששמע את המתלונן 2 מבקש מהמתלונן 1 להיכנס לחנות, יצא לכיוון המשאית בה הגיע, הצטייד בסכין יפני ששם בכיסו ונכנס בחזרה לחנות, דחף את המתלונן 2 בפניו, ורודי הכה אותו בראשו מספר פעמים. מיד לאחר מכן, נכנס המתלונן 1 לחנות, והפריד בין רודי למתלונן 2. בתגובה, הכה המערער באגרופו את המתלונן 1 עד אשר נכנס אבריאלי לחנות והפריד ביניהם. המתלונן 1 ברח מהחנות והמערער יצא בעקבותיו. מחוץ לחנות, בתחומי תחנת הדלק, המשיכו המערער ורודי והמתלוננים להתקוטט, במהלך הקטטה עשה המתלונן 1 שימוש במוט ברזל כנגד המערער.

בשלב זה ביקש המתלונן 1 לעזוב את המקום עם משאיתו, אך משראה כי משאיתו של המערער חוסמת את נתיב נסיעתו, נעצר ויצא מרכבו כשהוא מצויד במוט ברזל להגנתו. הקטטה בין המערער למתלונן 1 התחדשה ובמהלכה חתך המערער באמצעות הסכין היפני את המתלונן 1 חתך עמוק לאורך פניו, מהמצח עד לסנטר, כולל שתי שפתיו, וכן בידו, ואילו המערער נחבט בראשו על ידי המתלונן 1 במוט הברזל ונגרם לו חתך באורך 5 ס"מ.

המתלונן 1 הובהל לבית החולים, אושפז ונותח ושוחרר רק כעבור כ- 3 ימים. גם המערער הובא לבית החולים על ידי אבריאלי, טופל במכה בראשו ושוחרר.

4. ביום 14.10.2013 הורשעו המערער ורודי, על פי הודאותיהם, בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום כמפורט לעיל.

5. בגזר הדין שניתן ביום 24.9.2015 השית בית המשפט על המערער עונש של 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי תקופת מעצרו; 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יורשע במשך 3 שנים מיום שחרורו בעבירות אלימות מסוג עוון או פשע; וכן חויב המערער בפיצויים למתלונן 1 בסך של 15,000 ש"ח ולמתלונן 2 בסך של 1,000 ש"ח.

בית המשפט עמד על חומרת העבירות ועל הערכים המוגנים שנפגעו, ביניהם שלמות גופם של המתלוננים, כבודם, והשמירה על הסדר הציבורי. בנוסף, התייחס בית המשפט לכך שלא מדובר בעבירה מתוכננת מראש, אך יחד עם זאת הדגיש כי לא ניתן להתעלם מכך שהמערער הצטייד בסכין עוד לפני התרחשות אלימה כלשהי. כמו כן, נקבע כי עיקר האשם באירוע כולו נופל על כתפיהם של המערער ושל רודי אשר החלו בקנטור ובאלימות הפיזית, והובילו את העימות בחלקו הראשון. באשר לעימות בשלב האחרון בין המתלונן 1 לבין המערער, היה מוכן בית המשפט להניח לטובת המערער, מחמת הספק, כי יש ליחס מידה לא מועטה של אשם גם למתלונן 1. עקב כך נקבע כי יש משקל ממשי לטענת הסנגור בדבר קיומה של קרבה להגנה עצמית, ואולם, בית המשפט הבהיר כי "אין מדובר בקרבה רבה מאוד להגנה עצמית ואין להפריז במשקל של עניין זה", וכי אין באמור כדי להפחית מאשמתו של המערער בשלב הראשון ומאחריותו על כלל ההתרחשויות שהולדתן בהתנהגותו בשלב הראשון. לבסוף, נקבע כי יש להתחשב בנזק החמור שנגרם למתלונן 1.

בבואו לקבוע את מתחם הענישה, קבע בית המשפט כי התנהגותו של המערער אשר יזם קטטה כשהוא נושא סכין, ואף גרם באמצעותו לחבלה חמורה, מחייבת לקבוע מתחם ענישה שצדו התחתון הוא מאסר בפועל לא קצר. יחד עם זאת, נקבע כי מכיוון שהמערער השתמש בסכין בשלב מאוחר, במצב שיש בו היבטים של הגנה עצמית אין לקבוע מתחם המתאים דרך כלל לשילוב של סכינאות וחבלה חמורה. נוכח האמור קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם למערער הוא 15-45 חודשי מאסר בפועל. ובאשר לנסיבותיו האישיות של המערער, ציין בית המשפט לחומרה את עברו הפלילי, הכולל ארבע הרשעות קודמות בעבירות סמים ורכוש, ואת העובדה שהמערער לא לקח אחריות מלאה על מעשיו; ומאידך התחשב בית המשפט בכך שהמערער הודה בעבירה ועשה מאמץ לשיקום. יחד עם זאת, הבהיר בית המשפט כי אין מדובר בשיקום מיוחד ומובהק, ולפיכך האינטרס הציבורי בהשתת עונש הולם גובר, ואין מקום לחרוג ממתחם הענישה.

עיקרי טענות הצדדים בערעור

6. בכתב הערעור ובדיון לפנינו טען בא כוח המערער כי נוכח היעדר תכנון מוקדם ומידת אשם מופחתת מצדו של המערער, ומשנקבע שהתנהגותו הייתה קרובה לסייג ההגנה העצמית, היה מקום לקבוע מתחם ענישה בעל רף תחתון נמוך משנקבע, ובהתאם להטיל עליו עונש קל יותר. בנוסף, נטען כי ראוי לחרוג ממתחם הענישה לקולה בשל מאמצעי השיקום הבולטים של המערער ונוכח האחריות שלקח המערער על מעשיו, וזאת גם אם ייחס למתלונן 1 מידה מסוימת של אחריות לאירוע. כמו כן, נטען כי רישומו הפלילי של המערער הוא דל ואינו כולל הרשעות בתחום האלימות. בדיון לפנינו ביקש תחילה בא כוח המערער לדחות את הדיון בעניינו של המערער על מנת לאפשר לו להשלים את ההליך הטיפולי; ומשנדחה - חזר על טענותיו דלעיל.

מנגד, טען בא-כוח המדינה כי עונשו של המערער הולם את מעשיו נוכח החומרה המיוחדת של התקיפה והנזק החמור מאוד שנגרם למתלונן בשיסוף עמוק של פניו מהמצח ועד הסנטר. כמו כן, נטען כי בית משפט קמא התחשב גם בתרומת האשם של המתלוננים. לבסוף, נטען כי המערער אינו לוקח אחריות מלאה, וכי הוא לא שילם את הפיצוי למתלוננים.

להשלמת התמונה יצוין, כי נציגת שירות המבחן הבהירה, כי אמנם הייתה התחלה של הליך טיפולי, ואולם מאז מתן גזר הדין המערער לא מצוי בהליך טיפולי. ולבסוף נציין כי במהלך הדיון חזר בו המערער מערעורו לגבי רכיב הפיצויים.

דיון והכרעה

1. כידוע, ערכאת הערעור לא תיטה להתערב בגזר דין של הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים בהם נפלה בגזר הדין טעות מהותית ובולטת, או שעה שהעונש שנגזר על ידה חורג באופן מהותי מרמת הענישה המקובלת בנסיבות דומות (ע"פ 3060/15 אבו רגייג נ' מדינת ישראל (21.7.2015); ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009); ע"פ 3856/13 גוני נ' מדינת ישראל (3.2.2014)). איני סבור כי המקרה דנן נופל בגדר המקרים החריגים המצדיקים התערבות ערכאת הערעור.

2. תופעת השימוש בסכינים ושאר סוגי נשק קר במהלך עימותים המתפתחים לתגרות היא תופעה חברתית מכוערת ומסוכנת, המחייבת תגובה עונשית מחמירה והחלטית. בית משפט זה עמד לא אחת על הצורך להיאבק בתופעה זו שזכתה לכינוי "תת תרבות הסכין".

"קיים אינטרס ציבורי מובהק וחד משמעי בהרתעת היחיד והרתעת הרבים מפני נקיטה בדרך של כוח ואלימות ליישוב מחלוקות וסכסוכים תוך שימוש בנשק קר. המסר שצריך לצאת מבית משפט זה הוא שחברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם שימוש בסכין לשם פתרון מחלוקות וסכסוכים. יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו" (ע"פ 3573/08 עוואדרה נ' מדינת ישראל (13.4.2010)).

וראו גם: בש"פ 2181/94 מיכאלי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (22.4.1994); ע"פ 2949/06 פלוני נ' מדינת ישראל (3.7.2006); ע"פ 8912/13 מדינת ישראל נ' יצחק טל, פסקה 11 (13.2.2014); ע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן, פסקה 21 (10.11.2009).

3. כפי שהדגיש בצדק בית משפט קמא, מעשיו של המערער חמורים. המערער יחד עם רודי, החל להקניט את המתלונן 2 ללא כל התגרות קודמת מצדו, ולאחר שדאג להצטייד בסכין יפני שהייתה במשאיתו, התחיל המערער גם באלימות פיזית, יצא מהחנות בעקבות המתלונן 1 כשהלה ניסה לברוח, ולבסוף חתך את המתלונן 1 בפניו, חתך ארוך ועמוק מהמצח ועד הסנטר, וכן בידו. זו בריונות לשמה, בצורתה המסוכנת והמכוערת, ועל בית המשפט לשדר בענישתו מסר ברור של העדר סובלנות לתופעות מעין אלה. המערער היה היוזם והמניע של האירוע, שהסתיים עם פגיעה קשה במתלונן, ואין יסוד לטענה כי בית המשפט החמיר בעונשו יתר על המידה.

4. אין לקבל את טענת בא כוח המערער, כי נוכח קביעת בית משפט קמא בדבר הקרבה לסייג של הגנה עצמית, היה מקום לקבוע מתחם ענישה בעל רף תחתון נמוך משנקבע. כמצוין לעיל, בית משפט קמא הדגיש כי ו"אין להפריז במשקל של עניין זה", וכי אין באמור כדי להפחית מאשמתו של המערער בשלב הראשון ומאחריותו על כלל

ההתרחשויות האלימות. יתרה מזו, בית המשפט נתן משקל לעובדה זו, וקבע את עונשו של המערער ברף התחתון של המתחם.

5. באשר לשיקולי השיקום, בית משפט קמא סקר את מאמצי השיקום של המערער וקבע כי ההליך השיקומי שעבר איננו משמעותי עד כדי שיצדיק סטייה ממתחם הענישה. ממילא כבר נפסק, כי חרף חשיבותם של שיקולי שיקום, הם אינם חזות הכול, ובצדם ניצבים שיקולי הגמול וההרתעה (ע"פ 8404/11 אסיאלוב נ' מדינת ישראל (12.6.2012); ע"פ 8820/14 שחר נ' מדינת ישראל (17.5.2015)). בנסיבות המקרה דנן, משהמערער לא נמצא כיום בהליך טיפולי, כפי שהובהר על ידי שירות המבחן, אין הצדקה לחריגה לקולה ממתחם הענישה או לדחיית ההכרעה בערעור ולעיכוב נוסף בתחילת ריצוי עונש המאסר.

6. אשר על כן, אני סבור כי יש לדחות את הערעור, וכך אציע לחבריי כי נעשה.

ש ו פ ט

השופט נ' הנדל:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופט א' שהם:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט מ' מזוז.

המערער יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל ביום 8.2.2016 עד השעה 10:00 בימ"ר ניצן, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתן היום, ט"ו בשבט התשע"ו (25.1.2016).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט
